

5 CENTIMOS

XERRIM

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR.

PRECIOS DE SUSCRIPCION
Provincias: Un trimestre . 0'75 ptas.
Extranjero: Un año . 6'00 .
— Pago por anticipado —
Correspondencia y Administración
Luna, 27.—SÓLLER (Mallorca)

No se devuelven los originales

Sobre Subsistencis

Amb asunto tan important com sa carestia de ses subsistencis pareix qu'es sollerics no viuen an el mon o al menos com si Sòlle no formi part de España. A molts parts ses Autoridats parlen molt de s'asunto, prenen molts d'acords y escriuen molt de papé, ets acaparadós sa cuidan d'ambuyá, goñá molt y vendre tot lo cá que poren y es vecindari sa cuida d'aclari y cuant no pot taya per lo sano y llevó tot s'aregla.

A Sòlle no passa aixó. Ets articles de primera necesidat están carissims, més cás que Palma y que cualsevol poble y apesá d'aixó ses Autoridats fan es beneit, es Batle cuant té pó envia a demaná guardia-civil creguent qu'aixi ja estaria arreglat tot; es comerciants treuen es cap y miran si fa bon temps o si hey ha señaes d'ennigularse y es públic sofrint y patint. No falten algúns trabayadós que fan mala cara perque es pedás no basta per molt qu'estirin.

¿Qué hey ha tassas? Diuen que si, pero com si no hey fossen. Ses verdurees van a un uy y tot lo demés per l'estil. Y lo més devertit es lo que passa en so peix y an ses pescadoras. A sa pescataria hey ha un cartell an sa tassa; pero s'altre día sentirem qu'una pescadora deya que no sabia lletji. ¡Ja heu vall! ¡Com havia de vendre a preu de tassa!

El seño Batle no vol conflictes. Es un homo de molte paciensi y procure qu'es seu mal s'apreguá. Si sas pescadoras venen més cá que sa tassa, heu pren en paciensi y s'estraña que ets altres no l'hey prenguen; si li denuncien sa falta, també heu pren en paciensi y per mi prefereix que sa pescadora denunciada tenga també paciensi y no s'enfadi. Val més aixi que no haverli de possá una multa; es molta feina y causaria disgusts y no convé. Y aixi estam.

Per rés del mon voldriam qu'es poble acabás sa paciensi, encare que reconexem que comensa a ténf motiu. Si vengués es cás y el seño Batle perdés sa paciensi de vista, sería devertit.

No desitjam qu'es poble tengui qu'aclari lo que altres ambuyan; pero voldriam que sas Autoridats fessin lo qu'han de fé per evitá que es qui ja han sufrít massa hagen de té justici per ses seuas mans.

Val més preveni que no curá.

Es novell y elocuent Vicari de Biniaraix y Coremé de Fornalutx, que está fent una grosse propaganda en favó d'EN XERRIM.

Máquinas de COSER

Depósito de máquinas para coser y bordar de la acreditada marca

WERTHEIM RÁPIDA

Se admiten toda clase de reparaciones. Enseñanza de bordar gratis a los compradores de dichas máquinas. Se venden instrumentos de música y piezas de música de todas clases.

GUILLERMO CALVO

Rectoria, 16.—SOLLER

De sa Regió DE ALGAIDA

Mareix vostra exalitud qu'avuy tota Algaida canta, un sac ple d'alló que put com altras pics heu tengut a la vostra casa Santa.

Are ten vaix a dí una perque trob que no fá noble que tu mos peguis sa pruna d'adquiri tanta fortuna despuyant es nostro poble.

Sa conciencia malalta, Jaume tens, y es cervell. Tu cercant lo que te falta per comprá s'Isla de Malta vas volant com un aucell.

Haurias de masté un metje que te dás xa-

rop d'uyastre; homo de conducta lletje, ja ten pots. aná a ca... es fetje lluny de sa teva madastra...

Homo vil y embustero; haurias masté crema o be durte a un lavadero com es clot des Matadero, mesclat amb tot lo qu'hey há...

Hipopotamo traído tu tens sa conducta grega sa gent no t'escolta no; cansats de senti pudó dins sa teva Sinagoga...

Si an el Cel alsas ets ius y no comprens sa grandesa, homo tens es sentits buits y si d'aquest poble no fuis es que no hi veus de torpesa.

Pelluca mistic humil; s'egoisme vos domina, entranyas de metal vil, verbo des billets mil, Idolo de sa bassina.

Llanut, no sigas trampista y si no mudas de costum hey haurá algun periodista que te cremará la vista; sense caliu foc ni fum.

Un día abans de mori Cristo; a sos deixebles feya una advertenci y los deya com vian de dú es camí. Si veis s'inimic veni y vos pega a una galta llevó li presentau s'altre a pesá de tot es mals. Y de llevó ensá clericals aquest respecte vos falta.

D'ESPORLAS

A Esporlas tenim s'Ajuntament, an es meu concepte mes esguerrat de Mallorca.

Jo vos ho contaré tal com és: Tenim es reparto d'utilidats del 16 que ni ha qu'han pagat y altres que no pensen amb pagá. Y no cregueu qu'es qui no volen pagá sian aquets qui pagan set o vuit pesetas, son aquets que volen; du tote sallet des poble.

Si és es Cementeri nou, el tenen abandonat del tot. Allá vos s'hi enterren com un cá. Ni hasta heu tenen guardat de manera que no hey pugui entrá un cá o cualsevol cosa a ferhó tot malbé.

Y ara tú estimat lectó crec que comprendrás ben bé, qu'els pobres han de mesté a més d'un bon timoné un descomunat timó.

D'ALARÓ

A mon amic «Es jenre des llenyeté». — Estimat amic: Crec que en tot lo que vas publicant y escainat, açabarás per no sebre qu'et pesques; te diré es motiu y no dubt que me dirás que tenc moltissima de rahó.

Idó, tú en sos téus escrits assembles una cotorra que xerra y xerra y no fá més qu'embuyá fil; sempre mescles cols amb caragols y dat és cás aquest te diré fasses el favó d'explicarmé quins son es teus projectes perque si fins ara t'he deixat cantá, era simplement per coneixe qui eres tú, y si no t'amolles més res saps, y te demostraré que converses perque te fan conversá.

Te firmas es «Jenre d'es llenyeté» y crec qu'es llenyeté, no estará enterat de sas tevas relacions en se seva fia, y tenc que dirté qu'et conec més que tú mateix, y malament aquest nom no sia es vertedé, sé qui ets, a que vas y lo que serques, y mes te diré qu'es dia

que vengui es teu sogre llenyeté, li contaré se serie de desbarats qu'has fets, y crec que llevó si vols segui festetjant sa seua fia serás molestát.

Esper de tú que prest me contestarás amb provás de sas que dús dins es serró.

CORNETA

DE BUNYOLA

PER NA JUANAYNA ARGILA

En clares y poques paraulas vos relataré lo qu'es capas de dí se llengo d'aquesta atlotita tipo, guapa (por detrás) amorosa (com una dona de 90 anys) que te sa care com un pá de nou reals y sa llengo mes llarga qu'un cuc milá.

Diu qu'es que va posá en Tonit an EN XERRIM no es mes qu'un bruto que si fos de ell ni faria una de sas sevas. També diu que ni haguts set o vuit (o catorse no ve a un) que li han demenat per festetjá y els ha despreciats a tots per se sole causa de qu'eren «primetxols» y ella amb aquella cara de pa de nou vellons trobe que no li diuen pero ara ultimament ni ha anat un qu'es tan tipo com ella y diuen moltes de dones que s'entdrán.

Tant mes si t'entens amb un com amb s'altra pero te suplic per primera vegada que fassis callá aquesta llengo que tant maleyeix aquests dos o tres joves. A més te vuy dí que de ses memoris que envias an aquell jove per una cosina seva li tapis es cap a tal jove y canta aquesta cansó que diu Agua que no has de beber ¡déjala correr.

¡Ay Juanita de mi vida!

si no tractas de callá

EN XERRIM te donará

una mala disciplina

y amb un poquet de vensina

t'acabaré de rentá.

EN LÁTIGO VERDADES

DE MANACÓ

Si mal ¡no recort an es número 90 d'aquest setmanari, vaix lletji un sueltó que contenia aquestes paraulas:

«Manacorins! ¡No pareix mentida qu'haguent un garrigé an es «Vall d'en Weyler» s'haji de teni tan abandonat aquell camp?»

Ara jo dic, que no hey ha una tal cose. Tot es bastiá que pasture per dins es citat prat, es des meteixos arrendadós y es qui no son arrendadós y hey tenen bestia poseyeixen es coresponent permis des dits arrendadós.

Jo supós qu'es qui ha fet insertá s'escrit en cuestio, farà lo des cans menells, que lladran d'enfora, però si és que no vulga amagá es brahons; ja sap ahont es ca meua.

No quedaria tant bé fent es papé destapat.

Vos firmareu Un venat

y jo me firm

GUERM FERRÉ

DE MURO

Escrit bilingue fet amb un Diccionari en ma. — ¡Ola! ¡Ola! Jorge, ¿Donde vienes tant

mosti?—Ell tenco motivo destari tan mosti.—¿Que te ha pasado me vols dí? No tenguís ansia Jorge no'hu dire a ningú; digamó.—Ido vaitx aná a una casa qu'está an es carré d'en Miquel Tortell, entre es número 17 y 19.—¿Y que te passá?—Una cose grossa cuant vaix esser dedins. Figurate que hey, anave per hablar con la jové qu'hey hay y cuant vaix asser dentro la casa su padre, su madre y su hijo se agarraron a un garrot parhóm, y ma donaren una solemna pallisa. Ellos reñan y yo lloraba.—Bueno y ¿que vares fer?

—Vaitx prenda cuarto y mén foñy a bajo de la cama, y en so cap vaitx pegá cop a una cosa plena d'aigo que crec li diuan un orinal: Pero cuant vaitx podé escapar, no vaitx fer pús nosas, botando por la ventana y cuando vairx aser a baix, vaitx toparme con un hermano suyo y li pego bufatadas a las pier-nas.—¿Y li ferés molt de mal?—No lo sé. Y si trobas cap dificultat pudes preguntarlo an en «Tomeu Damet».

Es VALENCIÀ DE MURO

DE BUJER

(Acabament)

Cansats de sercá per tots es vents, anaren a ca's «Pasarell» (s'escolá), per veure si obtendrían noticias des dos coronillers. Però si enfora eran es mencionats senyors més encara si vá hayé fet s'escolá.

Disunta era ja aquélla pobre atlotá y já tenian un poc més de las tres d'es capvespre y encare no havien pogut veure es pel a s'escolá ni a cap des dos tipos endolats.

Perque ses campanes anunciassen an ets habitants d'aquést poble se perdua d'aquéll ser estimat, no va quedá més remey qu'aná a una distanci molt enfora de Bujer a fé veni s'escolá.

En fin será precis que totas aquestas personas de que EN XERRIM fá menció tenguin mes assistenci an aquest poble per poré desempeñá cada un d'ells es seu càrrec amb mes recta exactitud, sobre tot es metje que de deu dias nou no l'tenim pes cap, ni pe se coua.

Cas de que fassen es sort an aquéstas parulas, los assegur que

com Rectó, com escola
com altres que no'hu dic clá,
per n'ofendre es secretari,
me será crec nesasari,
es seus actes censura.

UN PARENT DEN BARRABÁS

DE POLLENSA

An es carré de Torres devés es número 80 osia carré de la Guixa hey habitan dues jermanas. Sa majó nom Catalina y te mes llen-go qu'altura y sa menó es Juana y es gran pero te uns morros que si els si midau metro amb má tenen dos pams de gruixa.

Es es cas que cada vespre m'entretenen una multitut de joves y tans son que pareix sa casa d'ets atlots y tot esperque no tenen no-vio.

Are m'entretenen dos joves d'Alcudia mes toscos qu'unas sabatas y los entretenen a ells per sa sola causa de que no en tenen de mil-lós.

Mes valdría que las deixassen aná perque una per massa llengo, s'altra per massa morros y ells dos per bobos no s'entendrán.

UN ENTÉS DEL ASSUNTO.

A Pollensa hey un jove que fá de marjalé y vol assé molt estufat y fá qualque purada que canta una lletania.

Fa uns quinsa días qu'ha moguda sa fia de l'amo des Gran Hotel de sa Vall d'en March que confronte an es Torrent.

Aquest batsol en tant poc temps que fastetja está anemorat locament d'ella arribant an es punt de demená an es mestre qu'el deixi par-ti dejorn per po de no asseri a temps.

Ensuma aquest remallet y digasmós si t'agrada, y alerta una altre vegada que será un poc mes grosset.

UN QU' HEU SAP

DE BINISALEM

Tenim es gust o s'interés (a'escojer) de di an ets interesats qu'hey ha dues jovenetas an es Pujol qu'en s'escusa de fé un d'esfrés feyen creura a s'ompare y a sa mare que anaven a fé una visita a varias casas d'amigas suas, mentres que mos costa per cosa sarta que no hey ha tal cosa.

Lo que feyan ellas dues, era que anaven a sercá un recó des mes obscurs de sa «Mos-tra», y amb un que no es capellá (pero que suposam te lo mateix) feyan una bona y san-ta confessió y acte seguit ell las donava la comunió entregantlles es seu coset viu amb representació de molt viu y altres herbas qu'acaban amb in; però també heurien de sebre que cometian un sacrilegi, perque s'en van amb un pecat mortal més a caseva, qu'antes.

Si tenen que continuá en lo sucesiu amb so mateix itinerari hem promés a la mare de Deu de las perdius, dic, de los Catiús, que publicarem es seus noms, apellidos, apodos y domicili ahont vivén, a fi d'evitá es mals etemples que pujan doná.

DOS VIGILANTS.

DE PALMA

Después de sas mil economías y es mil es-forsos com prou hem pogut lográ teni sa ca-rretera tal com la voliam vat aquí qu'aré dos soldats s'han alsat jenres un de sa Garriga y s'altra de Son Sardina, y fort y no't mo-guis la mos volen estropea. Feyvós es con-tes de que cada día en solén passá amb sa bicicleta, just talment dos corredós de clntas. Ara perque rígueu un poc, vos vaitx a contá un fet que sochehi a un des dos, que de segú vos divertirá.

Era sa primera vegada qu'havia d'entrá a dins caseva y per lo tant lo que més ella li encomendá v'assé que no faltás a s' hora sen-yalade. Ell qu'en doná una paraula la cum-pleix, tres cuarts antes de la quatre já feya es faristol per devant cá ella y no li hey trobá. Tocaven las cuare (hora oportuna) y tampoc veniá. Passá un quart, mitja hora, cinquanta minuts y a la fi cuant prou hagué malait totas sas lletras de sa cartilla, le vá descubri pes mitx des sembrat qu'anave de cap a ell.

PITO

(Seguirá)

DE MANCÓ

—Ola, Madó Blaye, avuy feis mes bona cara que s'altre dia, ¿quines noticias mos duis?

—Foy, l'amo'n Rafel, ¿o no sabeu que, a la fi, es Turc ha trobat amb aquí fe perey, y já ha debutat es qui li ha d'ajudá a du sa creu?

—¿Y que me dius? No sabia res, pero n'estic content, perque já fa massa temps que demanava una ajuda y, jo que conec ses se-ves nesessidats, també trop que l'ha menes-té. ¿Y que tal es novell?

—Pareix bon género y encara qu'estiga primet, sembla de nirvi.

—¿Deis qu'está prim? Maló, malo, malo. No n'hi heurá per comensá; amb una mos-catjada forte s'en desferá.

—Refotesa, l'amo'n Rafel, me pareix qu'es teni poca carn no es cap defecta grave; re-cordauvos que cuant es Turc vengué, no es-tava molt gras y, sin embargo, mirau ara quins llocs passetja.

—Si; pero tenu en conta qu'ell menjava totsol y, qu'aquest, ara, heurá de viura des rohissos de s'altre y, no vos dic, si ses lles-ques serán primes. Y en cuant a feina voldrá que duga es cap curt des jou. Aquí en neces-itaven un ben robust en coll a lo Torró y que lo demés acompaña, per torná ses pilo-

tes des Turc an es joc en cas ds necessitat y además que tengués una criada granada, negra com un carboné, peluda com una mo-nea y amb uns mostatxos mes llars qu'es d'un guardia civil, capás de tutetja sa Turque-sa y no deixarli alsá vasa.

—¿Idó y el mos heurán de fe aposta? Ja no trop raro que hagem pasat tant de temps senza.

NEY-NEY

LIBROS

CERVANTES

El ingenioso hidalgo

Don Quijote de la Mancha

EDICION INTEGRAL. Un tomo de 18x11 centímetros, de 458 páginas. 1'00

GUSTAVO AIMARD

LOS CAZADORES DE ABEJAS

Un tomo de 18x11 cm. de 280 págs. 1'00

CAMILO CASTELLO

LA LOCA DEL CANDAL

Un tomo de 18 por 11 cm. de 280 págs. 1'00

ALEJANDRO DUMAS (padre)

LOS TRES MOSQUETEROS

Tres tomos análogos a los anteriores, de 294 págs. el 1.º, 301 el 2.º y 299 el 3.º 3'00

EL HOROSCOPO

Un tomo de 18 por 11 cm. de 288 págs. 1'00

El testamento del Sr. Chauvelin

Un tomo de 18 por 11 cm. de 224 págs. 1'00

De venta en la Tipografía Moderna de Sal-vador Calatayud. — Luna, 27. — SOLLER.

Estas obras se envían a vuelta de correo a quién las desee, mediante el envío de su importe, más los gastos de franqueo y 25 céntos. Si es que se desee el paquete certificado. Caso de no ir el paquete certifi-cado, esta casa no responde de extravío alguno.

XERRIMADES

Necesari se fá cridá s'atenció an es nos-tro digníssim Alcalde, inclús an es nos-tros concejals, per si volen teni sa bene-volencia de prohibi an en Llub (a) Xispa y en Toni des Mul d'aná a avisá y vesti morts y fé vetlatoris an es Cementeri, perque aquestas dues personas cobran ca-da setmana d'es municipi com empleats de sa brigada pública y Coches fúnebres, y prou trabay tenen amb cumplí en so seu dever, y lo més lógic és, qu'aquets dos empleats no demanin pús días de per-mis per aná a fé vetlatoris, perque es ben natural qu'ells el sen demá no poden prestá bon servici an es carrecs que de-sempnen.

Además bé saben aquets dos, que son socios afederats y que cobren des municipi lo que vol dí que no han de volé llevá un bossi de pá an en Pep Serra y a s'A-jenci d'en Juan Pons.

Senyó Alcalde.....

UN DETECTIVE.

Dijous d'aquesta setmana es concejal reformista Sr. Frontera, a sa sessió de s' Ajuntament, denunciá a tots es mes-tres d'escolas públicas, els cuas a més de percibi sa paga d'es Govern, reben re-tribucions d'ets alumnos qu'assisteixen a escola.

Així com de tots es redactós d'EN XE-RRIM no ni ha cap que fassi escola, ni ni ha un sols, que tenguí un infant qu'hey vaji, no mos hi volem aficá.

Si es mestres de escolas Públicas tro-ban qu'es just es rebre sas tals retribu-cions, que cantin, qu'aposta tenen bona veu.

Pero apesá de tot aixó no podem me-nos de felicitá es citat concejal señó Fron-tera, pe s'escrupulós celo que va demos-trant teni, en bé d'es poble que l'eleji.

Hem dit.

Esmillós perfums

se venen a s'Imprenta Moderna, Lluna, 27.— SOLLER.

Diumenje passat, un d'es nostros re-dactós, va aná a veura ets escusats de la Vila per fé s'informació de si estaven nets o bruts.

Cuant v'assé allá, a s'escusat de més endins, trobá enterra entre se bruticia mitx diari d'es setmanari local Söller (su-posá que de s'altre mitx se n'havian tor-cat es morros), el va aixicá, el se passá per devant la vista y entre altres coses hey vé a sa página de l'«Agre de la te-rra» un concienzudo y trascendental arti-cle que tractave d'un assunto de Costitx, y li va pareixa que s'autó era en Cap de Llantí d'Inca.

Es mencionat redactó mos suplica que desde ses columnas d'EN XERRIM recoma-nem qu'el lletjesquin tots aquells que duen molta llana a n'es clotell.

Tota aquella persona sia mascle sia fe-mella que me vulga dí lo que li demeneré en ses retxes siguients, li serán donades dues pesetas sevillanas que per totes sas botigas m'han refuadas, si es que no las haje perdudas.

Venga idó:

¿Qui es que coneix una atlotá que nom Francisca, guapeta, baixeta, moreneta, qu'está per criada no sé ahont?

Es qui vulgui guanyá dues pesetas que passi pe sa Redecció d'EN XERRIM, y ha de doná una resposta que setisfaguigue a s'individuo qu'heu pregunta.

Pensauhi bé.

UN MAC?

CORRESPONDENCIA

En Tofol.—Lo vostro anirá an es cabo per dues coses: Primera, Per no veni firmat, y Segona que no es propi rossegá es morts.

Corneta.—Aiaró.—Tocau tan fort com vol-gueu, però per amor de Deu no mos torneu enviá un article escrit en lapis, si estimau se nostra vista.

Corresponsal de Manacó.—Hem rebut car-ta. Rebreu contestació.

Tenda de mobles

d'en **GUIEM CALVO**

Carré de sa Rectoria, 16.—SOLLER.

Tallé de fusteria y mobles

Mobles de maderas sanas, fabricats en tal Tallé. També fan de lo més bé portas, somiers y persianas. Heu fan tot de lo milló: Baratura y perfecció.

TINTAS WIGTY

De venta a s'Imprenta d'en Calatayud y C.ª, Lluna, 27.—SOLLER.

SOLLER.—Tip. de Salvador Calatayud